

Viden i Netværk

Danske Bank

Dansk PMI

September

København, den 1. oktober 2002

Dansk PMI offentliggøres i et samarbejde mellem Dansk Indkøbs- og Logistik Forum og Danske Bank

For yderligere information:

Mette Hylleberg, DILF
33 21 16 66, mh@dilf.dk
www.dilf.dk

eller

Thomas Kyhl, Danske Bank
33 44 18 77, tky@danskebank.dk
http://danskeanalyse.danskebank.dk

Er sommerpausen i industrien slut?

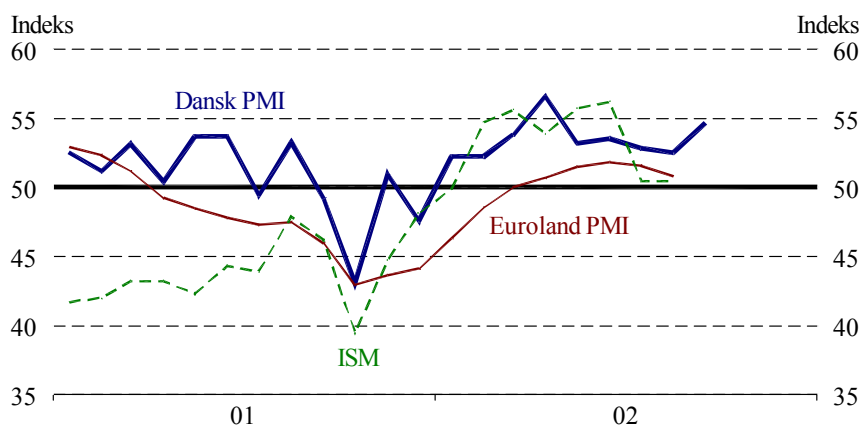
- Dansk PMI steg i september til 54,7 (sæsonkorrigeret) fra 52,5 i august. Dermed viser indekset igen fremgang efter et par måneder med en svagt faldende tendens.
- Det er specielt indeksene nye ordrer og lager af indkøbte produkter, som trækker Dansk PMI op i september, mens de resterende indeks, som indgår i Dansk PMI, alle er stort set uændrede i forhold til august.
- Dansk PMI har ellers peget nedad siden april, men dagens tal er det første tegn på, at sommerpausen i de globale industrikonjunkturer måske er ved at være overstået.
- Udviklingen står i kontrast til faldet fra -8 til -10 i industriens konjunkturbarometer fra Danmarks Statistik, som blev offentliggjort i går. Industritilliden er dog generelt mere udsat for udsving ved for eksempel finansiell usikkerhed.
- Det amerikanske PMI fra ISM og Euroland PMI viste fortsat tegn på svaghed i august, men det skal blive interessant at se, om indeksene for september – ligesom Dansk PMI – vil vise tegn på fremgang, når de offentliggøres i dag.

Dansk PMI

Indeks, sæsonkorrigeret	aug-02	sep-02
Dansk PMI.....	52,5	54,7
=0,30*Nye ordrer.....	54,1	55,7
+0,25*Produktion.....	57,4	57,6
+0,20*Beskæftigelse.....	50,4	49,6
+0,15*Leveringstid.....	56,8	54,8
+0,10*Lager.....	36,4	51,5

Indeksene er beregnet, så man får et indeks mellem 0 – 100 (halvdelen af de neutrale i % plus de positive i %). Er indekset over 50 indikerer det ekspansion i økonomien.

Dansk PMI peger opad i september

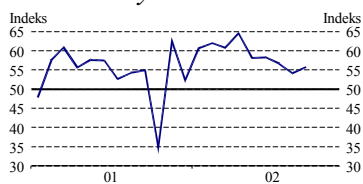

Næste offentliggørelse:
Fredag den 1. november 2002

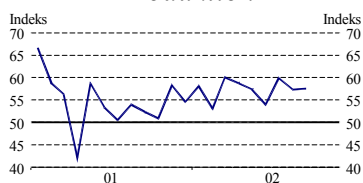
Dansk PMI offentliggøres hver måned i et samarbejde mellem Dansk Indkøbs- og Logistik Forum (DILF) og Danske Bank. Dansk PMI er baseret på en undersøgelse blandt danske industrivirksomheder (DILF's medlemmer) som repræsenterer mindst 10% af den samlede industriomsætning i Danmark. Dansk PMI var tidligere kendt som DILF's industribarometer i ikke-sæsonkorrigeret form. Danske Bank har ikke adgang til de enkelte medlemmers svar. Dansk PMI er baseret på samme metode som PMI-indeksene i andre lande herunder for eksempel det amerikanske PMI fra ISM og Euroland PMI. Eftertryk er tilladt ved tydelig kildeangivelse

Det første tegn på ny fremgang?

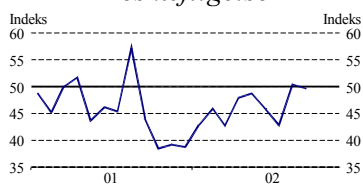
Nye ordrer

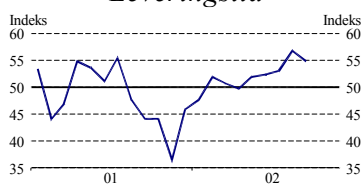
Produktion

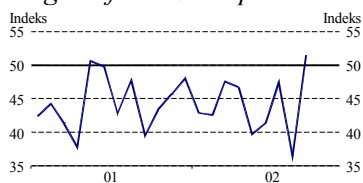
Beskæftigelse

Leveringstid

Lager af indkøbte produkter

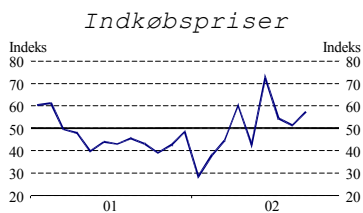
Underindekset for nye ordrer steg i september til 55,7 fra 54,1 i august. De danske industrivirksomheder tilkendegav dermed, at de har modtaget flere nye ordrer end for en måned siden. Siden årsskiftet har indekset for nye ordrer ligget et pænt stykke over 50, og indekset har dermed afspejlet den tiltagende vækst i den globale industri. De seneste måneder har dog budt på faldende industritillid globalt, og det har påvirket virksomhedernes ordreindgang i negativ retning. Stigningen i september er det første tegn på ny fremgang efter, at de globale industrikonjunkturer har taget sig en pause i løbet af sommeren.

Ikke kun indekset nye ordrer steg i september. Underindekset for produktionen viste også en lille fremgang til 57,6 i september fra 57,4 i august. Der er dermed lidt flere industrivirksomheder, som har registreret en fremgang i produktionen i forhold til den seneste måned. Underindekset for produktionen er en god indikator for industriens omsætning, som siden januar i lighed med indekset har været stigende. Underindekset er dermed en vigtig indikator for, hvor hårdt dansk industri rammes af pausen i industrikonjunkturerne, og den seneste stigning i indekset lover godt for de kommende måneder.

Underindekset for beskæftigelsen faldt i september lidt tilbage, men ligger nu lige under 50, det vil sige, at de danske virksomheder tilkendegav, at de hverken har ansat flere eller færre personer siden sidste måned. Indekset har udviklet sig positivt de seneste måneder efter at have været nede under 40 i slutningen af 2001. Den lave økonomiske vækst sidste år førte ikke til kraftige afskedigelser i industrien i starten af året, men industrien valgte senere på året at tilpasse deres kapacitet en smule. Forårets industriopsving har imidlertid reduceret virksomhedernes behov for at reducere medarbejderstaben indtil sommerpausen i opsvinget satte ind. Underindekset for beskæftigelse har med dagens tal ligget på et neutralt niveau i to måneder.

Leverandørernes leveringstid er med et indeks over 50 blevet længere i september, men færre virksomheder end i august tilkendegiver nu, at deres leverandørs leveringstid er blevet længere. Underindekset for leveringstiden lå på 54,8 i september. Generelt indikerer en længere leveringstid en højere aktivitet, og underindekset peger stadig i retning af øget aktivitet. Der er dog som nævnt færre virksomheder, som oplever længere leveringstid. Virksomhederne angiver problemer med "manglende kapacitet" og "manglende lager", som nogle af årsagerne til den længere leveringstid.

Virksomhedernes lagre af indkøbte produkter er større end for en måned siden. Andelen af virksomheder, der tilkendegiver, at deres lager af indkøbte produkter er større i september, lå på 51,5%. Underindekset har ellers det seneste år ligget under 50. Indekset er meget volatilt, og har den mindste vægt i Dansk PMI. Virksomhederne angiver "bevidst lageropbygning" og "øget efterspørgsel" som årsag til et større lager af indkøbte produkter. Førøgelsen af lagrene af indkøbte produkter kan fortolkes som, at virksomhedernes lagre af indkøbte produkter er større, fordi de vurderer, at de har brug for et større lager med de nuværende produktionsudsigter. Dermed trækker indekset Dansk PMI opad.

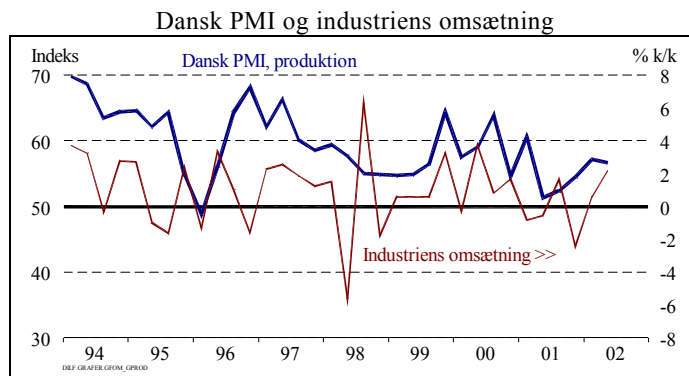

Underindekset for indkøbspriser lå i september på 57,5, hvilket indikerer, at indkøbspriserne er steget siden august. Siden det globale industriopsving begyndte at tage fart i slutningen af sidste år, har flere og flere virksomheder tilkendegivet, at indkøbspriserne er steget. De seneste par måneder har pausen i industrikonjunkturerne dog betydet, at færre virksomheder har tilkendegivet, at indkøbspriserne er steget. Med tallet for september brydes denne trend.

Hvad er Dansk PMI?

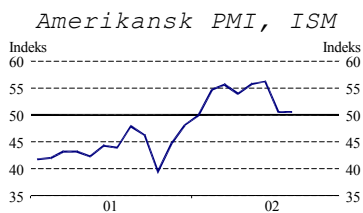
Dansk PMI er ikke en decideret forventningsindikator, men er derimod baseret på besvarelsen af spørgsmål omkring virksomhedens faktiske aktivitet. Dermed adskiller Dansk PMI sig fra for eksempel industriens konjunkturbarometer fra Danmarks Statistik, som omfatter virksomhedernes vurdering af både faktiske forhold og deres forventninger til den nærmeste fremtid. Dansk PMI indeholder kun en slags produktionsforventninger i form af underindekset for nye ordrer. Danmarks Statistiks konjunkturbarometer er således i højere grad en forventningsindikator end Dansk PMI.

Forskellen har en vis betydning i fortolkningen af tallene. Dansk PMI må formodes at være bedst til at vurdere aktiviteten i den nuværende periode, mens konjunkturbarometeret må være bedst til at vurdere aktiviteten i den kommende periode. Som indikator kan Dansk PMI fortælle mest om for eksempel industriens omsætning lige nu, mens konjunkturbarometeret i højere grad vil være ledende for industriens omsætning i næste måned. Det gør dog ikke Dansk PMI til en dårligere indikator, idet industriens omsætning først offentliggøres med en forsinkelse på cirka 1 måned. Tværtimod vil Dansk PMI være mindre udsat for kraftige fald som følge af for eksempel usikkerhed på grund af faldende aktiekurser. Et sådant kraftigt fald giver sig ikke altid udslag i et fald i den realøkonomiske aktivitet.

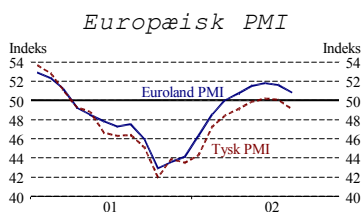

Dansk PMI har vist sig at være en udemærket indikator for industriens omsætning. Ovenstående figur illustrerer sammenhængen mellem underindekset produktion i Dansk PMI og kvartalsstigningstakten i industriens omsætning. Dansk PMI er i sig selv en ændringsvariabel (virksomhederne spørges om situationen i den nuværende måned i forhold til den seneste måned), hvilket betyder, at der eksisterer en sammenhæng mellem niveauet for indekset og ændringen i industriens omsætning. Opstilling af en model viser, at underindekset for produktion kan forklare over 60% af variationen i industriens omsætning. For mere information om Dansk PMI se baggrundsnotatet "Hvad kan Dansk PMI?" på <http://danskeanalyse.danskebank.dk> eller www.dilf.dk.

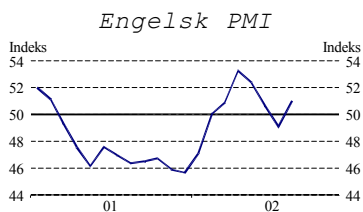
Udenlandske industribarometre

Det amerikanske PMI (ISM) har siden starten af 2000 været præget af den amerikanske lavkonjunktur. Indekset toppede i december 1999. I løbet af 2000 accelererede nedturen i industrien og dermed også i ISM, der i første omgang nåede en bund i januar 2001. Set i forhold til historiske recessioner har den amerikanske industri – afspejlet i ISM - haft svært ved at komme op fra bunden. ISM kravlede meget langsomt op fra meget lave niveauer i løbet af 2001. Efter den 11. september kom en fornyet forværring af stemningen i industrien, og ISM registrerede en af de hurtigste forværringer i indekset nogensinde i perioden august til oktober. Forværringen viste sig imidlertid mest at afspejle en chokeffekt, og indekset rettede sig meget hurtigt fra oktober til februar til et niveau, der afspejlede stærk vækst i industrien. Det stærke niveau holdt helt til juni 2002, men i juli skete der et tilbageslag til et mere neutralt niveau. ISM forblev på dette neutrale niveau i august, hvilket afspejler pausen i den globale industri.

Efter at tysk og europæisk erhvervstillid led et alvorligt knæk i forbindelse med terrorangrebet mod USA den 11. september 2001, steg tilliden hurtigt hen over årsskiftet. Især ordreindgangen steg markant, og det indikerede kort før sommeren, at vi ville se et relativt stærkt opsving i den europæiske industri. Opsvingets styrke har imidlertid skuffet hen over sommeren, og det har fået europæisk og tysk PMI til at falde noget tilbage, så de nu peger i retning af et moderat opsving. Forventningerne til et opsving har igennem det seneste års tid været lidt lavere for Tyskland end for Euroland som helhed. Denne forskel kan tilskrives, at tysk økonomi som følge af en række strukturelle problemer umiddelbart har et mindre vækstpotentiale end Euroland. Aktiekurserne er i Europa fortsat nedad de seneste måneder, hvilket har forstærket den nedadgående tendens i PMI.

Vender vi afslutningsvist blikket mod England, da har britisk industri haft det svært de seneste år som følge af en meget stærk valuta. Selv i perioder hvor verdensøkonomien har haft det godt, har engelsk PMI kun indikeret moderat fremgang i industrien. Uden større bevægelser i valutaen, så vil PMI i Storbritannien i vid udstrækning følge udviklingen i indeksene for USA og Euroland med nogle måneders lag. Faldet i juni og juli, og den efterfølgende stigning i august må tilskrives et ændret sæsonmønster, som følge af den tidlige placering af industriferien i år. Det skønnes, at engelsk PMI har været svagt faldende hen over sommeren, og at indekset har ligget lige over 50 de foregående måneder.

Oversigtstabel

Indeks, sæsonkorrigeret	jan-02	feb-02	mar-02	apr-02	maj-02	jun-02	jul-02	aug-02	sep-02
Dansk PMI.....	52,2	52,3	53,8	56,6	53,2	53,5	52,8	52,5	54,7
Nye ordrer.....	60,6	62,0	60,7	64,5	58,1	58,3	56,7	54,1	55,7
Produktion.....	58,1	53,1	60,1	58,7	57,4	54,0	59,9	57,4	57,6
Beskæftigelse.....	42,8	45,9	42,7	47,9	48,7	45,8	42,8	50,4	49,6
Leverandørers leveringstid.....	47,6	51,9	50,8	49,7	51,9	52,3	53,0	56,8	54,8
Lager af indkøbte produkter.....	42,9	42,6	47,6	46,7	39,7	41,4	47,4	36,4	51,5
Indkøbspriser.....	28,5	38,2	44,5	60,2	42,7	72,7	54,4	51,4	57,5
Indkøbt mængde.....	51,0	59,3	61,0	61,3	51,8	49,9	46,3	56,3	50,5
Lager af slutprodukter.....	41,7	44,0	49,7	49,5	48,1	47,7	52,7	33,8	56,1